

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: ΑΡΤΕΜΙΣ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

Με αφορμή την επέτειο των δέκα ετών, ενός ολοκληρωμένου κύκλου που διανύει το Platforms Project, συνομιλούμε αρχικά με την καλλιτεχνική διευθύντρια κα. Άρτεμις Ποταμιάνου, μας εξιστορεί πως γεννήθηκε η ιδέα της πιο πετυχημένης έκθεσης-πρωτοποριακής Art Fair- που συγκρίνεται σε παλμό, ενέργεια και δυναμική με τις αντίστοιχες του εξωτερικού, τις δυσκολίες αλλά και τις προκλήσεις που προέκυψαν μέσα στον κορονοϊό και πως τις αντιμετώπισαν οι

διοργανωτές, Άρτεμις Ποταμιάνου και Μιχάλης Αργυρού και τι μας ετοιμάζουν για την φετινή διοργάνωση που είναι πολύ μεγάλη αφού συμμετέχουν πάνω από 900 καλλιτέχνες από 62 χώρες και όχι μόνο...

Της Έφης Μιχάλαρου & του Δημήτρη Λεμπέση
Φωτο. Αρχείο Δημήτρη Λεμπέση & Platforms Project

κα. Ποταμιάνου, φέτος το Platforms Project, συμπληρώνει δέκα χρόνια. Μια και είναι επετειακή χρόνια, θα θέλαμε να επιστρέψουμε πίσω το χρόνο και να μας εξιστορήσετε πότε και πως γεννήθηκε η ιδέα της έκθεσης;

Είναι πολύ δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι περάσανε 10 χρόνια από τότε που πρότεινα στην Art Athina τρεις νέες προτάσεις για το παράλληλο πρόγραμμα στην ετήσια έκθεση. Οι δύο που υλοποιήθηκαν ήταν το Art Athina Contemporaries -μια επιμελούμενη έκθεση με την συμμετοχή ενός καλλιτέχνη από τις γκαλερί που έπαιρναν μέρος στην Art Athina- και το Platforms Project στο οποίο θα έπαιρναν μέρος ανεξάρτητες εικαστικές πλατφόρμες. Ήθελα να παρουσιάσω μια ανεξάρτητη φουάρ μέσα σε μια εμπορική φουάρ. Από τα φοιτητικά μου χρόνια στην Ελλάδα και την Αγγλία ήμουν μέλος σε διάφορες πλατφόρμες όπως την GAP που παρήγαγαν εικαστικό έργο μέσα από συζητήσεις και πειραματισμούς. Αργότερα ήμουν από τα ιδρυτικά μέλη κι άλλων πλατφορμών όπως πχ η Lo and behold. Γνωρίζοντας την δυναμική που είχαν γενικότερα οι εικαστικές ομάδες, ενστικτωδώς θεώρησα ότι η συνένωση τέτοιων ομάδων-πλατφορμών σε μια μεγάλη έκθεση θα ήταν ένα ιδιαίτερο πείραμα με πολύ αξιόλογο αποτέλεσμα.

Πόσα έχουν αλλάξει όλα αυτά τα χρόνια, πως οραματιστήκατε το Platforms Project, πόσο κοντά είστε σήμερα στο όραμά σας και πόσο έχετε, αν έχετε, παρεκκλίνει;

Όπως προανάφερα, το Platforms Project ξεκίνησε σαν μια εικαστική πειραματική ιδέα. Πολύ γρήγορα αυτή η ιδέα μετουσιώθηκε, αν θέλετε, σε μια επαναστατική εικαστική εφαρμογή που δημιούργησε πολλές αντιδράσεις κυρίως από κάποιες εμπορικές γκαλερί που έπαιρναν μέρος στην φουάρ. Η ενέργεια των πλατφορμών ήταν κάτι που ο κόσμος αγάπησε. Από όταν έγινε ανεξάρτητη και αρχίσαμε να την διοργανώνουμε με τον Μιχάλη Αργυρού, το Platforms Project εξελίχθηκε πολύ γρήγορα σε μια από τις δύο μεγαλύτερες ανεξάρτητες εικαστικές εκθέσεις παγκοσμίως. Η εμπειρία του Μιχάλη σε μεγάλες διοργανώσεις βοήθησε πολύ. Από όταν έγινε ανεξάρτητο, το Platforms Project μπόρεσε να αναπτυχθεί και να δείξει όλες του τις δυνατότητες. Η ανταλλαγή ιδεών, η συνεργασία και η εξωστρέφεια που λαμβάνει χώρα στο Platforms

Project είναι πολύ σημαντική. Θέλω να τονίσω ότι μέσα από το Platforms Project ήρθαν σε επαφή χιλιάδες καλλιτέχνες και εκατοντάδες ομάδες από όλο τον κόσμο ανταλλάσσοντας ιδέες και εμπειρίες μεταξύ τους, και με τον πειραματισμό και την εξωστρέφεια ξεπέρασαν το όριο της σύμβασης. Το Platforms Project δεν είναι ακόμα μια εικαστική έκθεση, είναι κυρίως ένας τόπος συνάντησης, μια ευκαιρία να βρεθείς με καλλιτέχνες απ' όλο τον κόσμο, να ανταλλάξεις ιδέες και εμπειρίες και φυσικά να δημιουργηθούν οι βάσεις για εξέλιξη.

Πόσες ήταν οι πρώτες συμμετοχές αρχικά και ποιες ήταν οι αντιδράσεις των Ελλήνων καλλιτεχνών; Γιατί οι ξένοι είναι πιο συνηθισμένοι σε τέτοιου είδους οργανώσεις;

Η αρχική πρόταση ήταν να παρουσιάσουμε 10 με 15 πλατφόρμες στο παράλληλο πρόγραμμα της Art Athina. Την πρώτη χρονιά δεν υπήρχε open call για αιτήσεις αλλά με πρόσκληση. Την πρόσκληση μου αποδέχτηκαν πολύ μεγαλύτερος αριθμός πλατφορμών από ότι ελπίζαμε και κατάφερα με πολύ αγώνα να μου επιτρέψουν να παρουσιάσω 42 πλατφόρμες από 16 χώρες. Ήταν μια συνεχής διαπραγμάτευση. Οι αντιδράσεις από την πλειοψηφία των Ελλήνων καλλιτεχνών ήταν πολύ θετική. Το μόνο παράπονο που θυμάμαι, ήταν ότι πολλές Ελληνικές ομάδες δεν μπόρεσαν να πάρουν μέρος σ' εκείνη την φουάρ και ανυπομονούσαν για την επόμενη συνάντηση. Αρνητική αντίδραση είχαν μόνο λίγες από τις εμπορικές γκαλερί, που μάλλον δεν κατανόησαν τον πειραματικό και μη εμπορικό χαρακτήρα του project. Τα επόμενα χρόνια πολλοί Έλληνες εικαστικοί ενώθηκαν σε ομάδες και δημιούργησαν πολύ ενδιαφέροντα έργα και τους δόθηκε η δυνατότητα να το παρουσιάσουν στα επόμενα Platforms Project. Στην ερώτηση για το αν οι ξένοι είναι συνηθισμένοι σε τέτοιου είδους οργανώσεις, θα ήθελα να επισημάνω ότι παγκοσμίως, μόνο το Platforms Project που παρουσιάζουμε στην Αθήνα και το Supermarket που λαμβάνει χώρο στην Στοκχόλμη είναι οι δύο πιο σημαντικές διοργανώσεις που έχουν τη μορφή της φουάρ. Οι περισσότερες διοργανώσεις με κολεκτίβες έχουν την μορφή έκθεσης. Στην Αθήνα παίρνουν μέρος περισσότερες πλατφόρμες φέτος 62, ενώ στο Supermarket 2022, παρουσίασαν 60 πλατφόρμες.

Πόσο εύκολο είναι για τους καλλιτέχνες να αυτό-εκπροσωπούνται και να προωθούν το έργο τους, μια και εσείς προσφέρετε βήμα να εκθέσουν καλλιτέχνες που δεν έχουν ή δεν είναι εύκολο να ανήκουν σε Γκαλερί. Είναι απάντηση-λύση στο αδιέξοδο που έχει δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα με τις πολλαπλές κρίσεις;

Δεν θεωρώ ότι οι πολλαπλές κρίσεις στον οικονομικό τομέα αλλά και γενικότερα στην Ελληνική κοινωνία έχουν φέρει σε αδιέξοδο την Ελληνική εικαστική σκηνή. Αντίθετα, πιστεύω γενικότερα ότι οι κρίσεις γεννούν νέες ιδέες κυρίως από τους ανθρώπους του πνεύματος και της τέχνης. Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια βλέπουμε νέους αλλά και παλαιότερους καλλιτέχνες να πειραματίζονται με νέα μέσα έκφρασης αλλά κυρίως να αποκτούν μια πιο πολιτική έως και ακτιβιστική ματιά. Από την άλλη μια φουάρ όπου οι ίδιοι οι καλλιτέχνες είναι εκεί για να γνωριστούν άμεσα με το ευρύ κοινό και να επικοινωνήσουν το έργο τους δημιουργεί μια αμεσότητα που οδηγεί σε νέα ερωτήματα και διάλογο πάνω στη τέχνη για εξέλιξη. Έχει χαθεί λίγο η συζήτηση πάνω στο καλλιτεχνικό αντικείμενο και είναι απαραίτητο για τους εικαστικούς, η ύπαρξη της.

Αλήθεια, πως πιστεύετε ότι μπορεί ν' αλλάξει το εικαστικό τοπίο στην Ελλάδα, πόσα βήματα έχουν γίνει σε σχέση με το παρελθόν και πόσα θα πρέπει να κάνουν οι καλλιτέχνες και όλοι οι εμπλεκόμενοι με το χώρο της τέχνης;

Σίγουρα πρέπει να γίνουν πολλά βήματα από όλες τις πλευρές. Πιστεύω ότι στην Ελλάδα οι εικαστικοί παράγουν πολύ ενδιαφέρον και σημαντικό καλλιτεχνικό έργο που όμως δεν μπορεί να επικοινωνηθεί εύκολα, πιο πέρα από την τοπική κοινότητα. Και ακόμα και σε αυτή, το ευρύ κοινό που ενδιαφέρετε για τη σύγχρονη τέχνη είναι περιορισμένο γιατί λείπει η παιδεία που θα την κάνει προσιτή σε αυτούς. Επίσης θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία όλων των φορέων

ώστε να αναδειχθεί το πολιτιστικό μας προϊόν. Οι καλλιτέχνες στην Ελλάδα χρειάζεται να κάνουν πολλές φορές μόνοι τους την προβολή του έργου τους χωρίς βοήθεια από κανένα. Αυτό πρέπει να αλλάξει.

Μετά covid εποχή κατά κάποιο τρόπο. Η προηγούμενη συνέντευξή μας ήταν μέσα στην πρώτη, βαριά και δύσκολη καραντίνα, που δεν είχαμε δυνατότητες να προβλέψουμε πολλά για το μέλλον. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, μοιάζει από την διεθνή εικαστική σκηνή και τα αλληπάλληλα γεγονότα που οργανώνονται, η ανάγκη για δια ζώσης εκθέσεις και συνεύρεση. Θεωρείτε ότι το διαδίκτυο ήταν απλά ο διάμεσος ή μπορεί να συνυπάρξει και να συντείνει στην επικοινωνία και την προβολή της σύγχρονης τέχνης και των καλλιτεχνών;

Το διαδίκτυο έχει απεριόριστες δυνατότητες. Η τεχνολογία εξελίσσεται μέρα με την μέρα και άλλες φορές προσαρμόζεται στις εκάστοτε συνθήκες, ενώ άλλες φορές ανοίγει νέους δρόμους. Η τέχνη κάθε μορφής είναι φυσικά αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας και είναι φυσικό να εξελίσσεται μέσα σ' αυτή. Η απλοποίηση της τεχνολογίας την κάνει πιο οικεία και σε μεγαλύτερες ηλικιακά ομάδες όμως η τέχνη έχει και ένα βιωματικό χαρακτήρα και το διαδίκτυο δεν μπορεί, τουλάχιστον ακόμα, να αντικαταστήσει την εμπειρία του του φυσικού βιώματος του έργου τέχνης. Σίγουρα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο αλλά βλέποντας ήδη την ανάγκη του κοινού για δια ζώσης εκθέσεις και συνεύρεση... καταλαβαίνουμε ότι τίποτα δεν μπορεί να αντικαταστήσει τις φυσικές εκθέσεις...τουλάχιστον για την ώρα.

Αυτή τη χρονιά συμμετέχουν 62 πλατφόρμες με περισσότερους από 900 καλλιτέχνες, από 26 χώρες, είναι η μεγαλύτερη συμμετοχή των τελευταίων ετών, από ότι γνωρίζουμε. Που νομίζεται ότι οφείλεται;

Η φετινή διοργάνωση έχει πράγματι τον μεγαλύτερο αριθμό συμμετοχών που είχαμε ποτέ. Αυτό που περιορίζει τον αριθμό των συμμετεχόντων κάθε χρόνο είναι ο περιορισμός του χώρου. Φέτος όπως και κάθε χρονιά λάβαμε εκατοντάδες αιτήσεις αλλά δυστυχώς δεν είναι δυνατό να τους συμπεριλάβεις όλους, όπως ίσως θα θέλαμε, σε ένα συγκεκριμένο χώρο. Όμως πολλές φορές προτείνουμε συνεργασίες ομάδων ή εναλλακτικούς τρόπους παρουσίασης ώστε να μπορέσουμε να εντάξουμε όσο περισσότερους μπορούμε.

Παράλληλα οργανώνεται και μία σειρά από πολύ ενδιαφέροντα events που ζωντανεύουν την έκθεση, ολοκληρώνοντας την εικόνα του θεατή για τη σύγχρονη εικαστική σκηνή, όπως: performances, workshops, ημερίδες κλπ. Θα θέλατε να μας αναφέρετε κάποια από αυτά;

Στο παράλληλο πρόγραμμα θα παρουσιαστεί πρόγραμμα με 42 περφόρμανς που θα λάβουν μέρος μέσα στον εκθεσιακό χώρο από τις συμμετέχουσες πλατφόρμες. Στο Platforms Project 2022 θα πραγματοποιηθούν 16 ομιλίες με συμμετέχοντες ιστορικούς, θεωρητικούς και κριτικούς τέχνης, ακαδημαϊκούς, διευθυντές μουσείων, καλλιτέχνες, επιμελητές, καθώς επίσης και δύο ημερίδες, την ημερίδα της AICA Hellas με θέμα «Η κριτική της τέχνης στην Ελλάδα σήμερα και η αναπροσαρμογή στις νέες συνθήκες» και την ημερίδα που διοργανώνεται από το www.dreamideamachine.com & The Red Boat Projects με θέμα "Η γυναίκα στην Τέχνη και την κοινωνία: σύνδεση και αλληλεπιδράσεις". Στη φετινή διοργάνωση, το παράλληλο πρόγραμμα είναι ακόμη πιο διευρυμένο, με δύο παράλληλες εκθέσεις. Η ομαδική έκθεση "Boundless Borders" σε επιμέλεια της Weronika Bela στο Metaphor Athens (Δορυλαίου 10, Αθήνα, 115 21) θα παρουσιαστεί την Παρασκευή 14/10/22 με έργα καλλιτεχνών του αυτοδιαχειριζόμενου πειραματικού εκθεσιακού χώρου ID:I Galleri της Στοκχόλμης, Σουηδίας, που φέτος γιορτάζει τα 20 χρόνια λειτουργίας του και μετέχει στο βασικό πρόγραμμα του Platforms Project. Το

Σάββατο 15/10/22 θα εγκαινιαστεί η ομαδική έκθεση "The October Show" με Έλληνες και ξένους καλλιτέχνες στο IFAC Athens (Γαλαξία 11, Αθήνα, 117 45) και την ίδια βραδιά θα πραγματοποιηθεί στο χώρο το "The October Surprise Party" με Τέχνη, Dj set, μουσική και περφόρμανς. Το Kids Lab που έχει γίνει αναπόσπαστο κομμάτι του Platforms project. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα Platforms Project for All 2022 είναι σχεδιασμένο για παιδιά ηλικίας 4 έως 16 χρονών από την ολλανδική πλατφόρμα EX-MÊKH και την εικαστικό και καθηγήτρια καλλιτεχνικών Ellen Rodenberg. Νομίζω ότι το φετινό πρόγραμμα είναι το πιο γεμάτο που έχουμε πότε παρουσιάσει και ήδη το περιμένουμε με ανυπομονησία.

Open Studios. Είναι ένα τμήμα της έκθεσης που εμπεριέχει φοιτητές από όλα τα Εργαστήρια της Σχολής Καλών Τεχνών, αφού διεξάγεται κιόλας στον εκθεσιακό χώρο της Σχολής "Νίκος Κεσσανλής". Ποια είναι η ανταπόκριση και ποιες οι δικές σας προσδοκίες μέσα από αυτό το τμήμα;

Τα τελευταία χρόνια το Platforms Project πραγματοποιείται στον εκθεσιακό χώρο της Ανώτατης Σχολής Καλών τεχνών "Νίκος Κεσσανλής" οπότε δεν θα μπορούσαμε να μην οραματιστούμε μια ανοικτή Α.Σ.Κ.Τ. προς το κοινό σε όλα τα επίπεδα. Εγώ και ο Μιχάλης Αργυρού είμαστε απόφοιτοι της Α.Σ.Κ.Τ. και γνωριζόμαστε ήδη από τα φοιτητικά μας χρόνια. Το OPEN STUDIOS είναι πολύ σημαντικό για εμάς. Φέτος 14 εργαστήρια της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών, ανοίγουν τις πόρτες τους στους επισκέπτες και οι φοιτητές της σχολής παρουσιάζουν, με την καθοδήγηση των καθηγητών τους, τα έργα και διάφορα πρότζεκτ.

Ολοκληρώνοντας την συνέντευξή μας και πριν σας ευχαριστήσουμε θα θέλαμε να μου πείτε πως ονειρεύεστε το Platforms Project τα επόμενα χρόνια;

Με τον Μιχάλη (Αργυρού) έχουμε πολλές ιδέες για εξέλιξη του Platforms Project...Υπάρχουν πάντα θέματα οικονομικά και χωρικά, που θέλουμε να λύσουμε για να τα πραγματοποιήσουμε, αλλά πάντα αυτό που μας οδηγεί είναι το πως να υπάρξουν περισσότερες συνεργασίες και πως να εκπαιδευτεί μεγαλύτερο κοινό πάνω στη σύγχρονη τέχνη.

Πρώτη Δημοσίευση www.dreamideamachine.com

© Έφη Μιχάλαρου & Δημήτρης Λεμπέσης